

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sermo de beata Lucia

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

hicere. Sunt autē circa miracula bti nico-
colai tria qdā singularis excellentie confide-
randa. Primum est mirabilis acceleratio.
qz vix fecit de in eo mirabilia ab infantia
sua: vt dicitur est. Secundum est visibilis appa-
ritio: qz vix adhuc viues pluries eū inuo-
cātib; visibilis apparuit etiā in grātib; multū re-
mor; tā in terra: sic pncipib; falso accusat;
qz in mari: sicut plicitatib; nauis. Tercium est
genū. Tercium est innūerabilis multiplici-
capto. In collecta dicitur. De qz bti nico-
lai pncipale tū innūer; decorasti miracu-
lis. fecit em miracula qz neqz spiritalis
dicane vix pncipale refellēdo. Itē circa crea-
turas insensibiles: vt in mare pacido z frumē-
tū multiplicādo. Itē circa creaturas rōna-
les. Et hīc itē tripliciter. Primo latronib; appa-
rēdo z eos corripēdo. Secūdo mortuos
suscitādo: sic filiū cū sepcho in mari sub-
mersum: puerū a diabolo strāgulatū: z pū-
rū chītanū in bituo suffocātū. Tertio su-
os deuotos a pncipib; z necessitatib; eripē-
do: vt pater de filio qz detinebat in do-
mo soldani: z in trib; pncipib; p iudiā fal-
so apd iparqz accusat; z in carcere detrus-
tū ad mortē cōdemnat;. Et in plūmis qz
per victionē olei aut potū aqz dicitur. Tū-
mulo fluctē: a varijs morbis z tāguorib; libe-
rati sunt. Dicit em vt sepulch; fuit in tūba
qdā marmorea: a capite fons olei: et a pe-
dib; fons aqz pfluir. vt dicitur est. Hec sup-
dicta miracula videas in legēdis. Ps. Sci-
tote qz dñs scēm suā mirificauit. Sic itaqz
qz patet qm glīosus nicola? qst sol mirabi-
liter refulgēs fuit in ecclesia dī. Ad hūc itaqz
qz solē mēis oculos erigam? iuxta hoc mī-
randū seritat; exēplar mores nros cōpo-
nere studeam? vt sic p vrbib; semitas et
insequentes cū illo tandem ad celeste regnū
ptingere mereamur Amē.

Sermo de beata Lucia
Lux in tenebris lucet: z tenebre eā nō com-
prehēderūt. Jo. j. Dicitur sunt ad
frān hec vba de chīo qz de seipso dicit Joan.
vij. Ego sum lux mōdi. Et Jo. ij. Lux ve-
nit in mōdū z dilexerūt hoies magis tene-
bras qz lucē. Hec ibi. Hāc lucē tenebre. i.

hoies mali z tenebrofi: nō cōprehēderūt. i.
nō receperūt. Vñ iudeis indurat; dicebat
Joā. vij. Sermo me? non capit in vobis.
Luceat ne siles illis sicut qz vba dei nō ca-
piunt. Dñt etiā vba passūpra exponi de qz
liber scō qz luxit in tenebris huius mundi
Vñ em scōy est luminare qd nos in be-
aritudine dirigit. Vñ z discipulis suis dicit
dñs Mar. v. Vos est; lux mōdi. Hāc lucē
tenebre. i. mādant z pcorōes nō cōprehēde-
runt. i. nō appropauerunt: nec imitari volu-
erūt. Jo. i. ij. Vis qz male agit odit lucē.
In pposito autē specialit; appropriantur hec
supradicta vba bte Lucie ppter cōformita-
tē nois. Nam dicit Lucia a luce: qst lucē via
Tanta qz ppe est cōueniētia capitis chīstī
et mēdiorū eius qz frequenter que de vno
dicunt; alteri etiā adaptari possunt. Itē
possunt intelligi p dicit; vba de luce gra-
tie. De qua ps. Lux orta est iusto. Declu-
cet in tenebris. i. inter huius mundi tene-
bras. et tenebre. i. peccatores eam nō cō-
prehēderunt. i. eam nō receperūt. Nam
sicut dicit Paulus. ij. Cor. vj. Que societas
lucē ad tenebras: qst dicat. nulla. Ideo
iuxta doctrinam apli Romē xij. Abijctas
mus. opera tenebrarū: z iduamur arma lu-
cis. Hec ibi. Et ergo induamur arma lu-
cis/ abijctenda prius sunt opa tenebrarū.
quia est lux in tenebris huius mōdi lucet:
tamen tenebre eam nō cōprehēderūt.

In predictis autē verbis pdest intelligi
triplex glīose Lucie cōmēdatio specialis.
Prima est ppter lumineose dispositionis
plenitudinem. quia lux.
Secūda est ppter gratiose exemplatio-
nis claritudinē. qz in tene. lucet.
Tercia est ppter virtuose perfectio-
nis fortitudinē. quia tenebre eam nō com-
prehēderunt.

Primo ergo cōmēdat in vrbis illis
P
a lumineose dispositionis plenitudi-
dine: ppter quā erat lux vera. Pos-
telt aut dicit lux tripliciter.
Primo lux solaris.
Secundo lux lunaris
Tercio lux stellaris

Primo fuit beata Lu-
cia lux solaris. Et hoc ppter excellētis-
am fidei et charitatis. Sicut enim sol est

Ger. de sancta Lucia

fons lumis & caloris: sic fides est principi-
um spualis lumis & feruoris charitatis fun-
damentum. Epb. ij. Superedificati sup funda-
mentum aplos & pphetas. i. fidem. Et. j. Co-
lo. ij. Fundamentum aliud nemo pot ponere p-
ter id quod positum est quod est Christus Iesus. i. fi-
des Iesu Christi. Fides quippe mentem illuminat si-
cut sol illuminat mundum. Aug. Fides ceteris
fructibus lumen ministrat: quia multum dia-
bolus conatur extinguere: sic & latro quando
domum intrat lumen extinguere videt. Si
non sufficeret lumen sine calore. i. fides sine
charitate. Jo. bñ dicit. j. Reg. xj. Erityobis
salus cum incaluerit sol. i. cum lux fidei ferui-
da fuerit per charitatem. Talis autem fuit beata Lu-
cia. id est bñ dicitur pot lux solaris. **P**rimo autem ex-
cellentia fidei sue triplici. **P**rimo in deu-
tionis sue efficacia. Jac. j. Postulet in fide
nihil hesitans. Un audies bre agathe fa-
ma per totam Siciliam diuulgari sepulchrum eius
deuotissima & cum firma fide adiit. vbi sue
orionis efficaciam curationem infirmis sue abicu-
rabili sanguis fluxu (que tunc quatuor annis
passa fuerat) obtinuit. **I**psi quippe post feru-
entem fidei orionem iuxta sepulchrum dormientem ap-
paruit beata agatha di. **S**olor mea lucia vir-
go deuota quod a me petis quod ipsa potest. **I**o-
tinuo prestare matri tue: Na & ecce per fidem
tua sanata est etc. **V**ide legendam. **I**aco. v.
Quod fidei saluabit infirmum. **S**ecundo in af-
fectionis sue victoria per quam vicit mundum. j.
Jo. v. **H**ec est victoria que vicit mundum fides
vera. **T**ertio in passiois sue constantia. Heb.
xi. **P**er fidem fortes facti sunt in bello. **D**e
hac constantia amplius postea apparebit.
Excellentia autem charitatis sue pater triplici.
Primo quod deum plene quod omnia sua dilexit: imo
quod omnia sua propter deum distribuit: non tamen
dimidiat: vt Zachheus. **P**rouer. xxxj. **D**omi-
num suam aperuit inopi. **P**s. **D**isperit dedit
pauperibus. **S**ecundo quod propter Christum amore ter-
reni sponsu dno hunc noluit. **U**ni dixit ma-
tri sue. **D**espice te ne tu aliquam mihi sponsu
nomines. **L**an. viij. **F**ortis est vt mors di-
lectio: separauit enim beatam luciam a sposo suo
Tertio quod propter Christum seipam tormentis
& morti exposuit. **U**ni dixit pascasio. **Q**uia
iam amplius temporalia bona non habeo que pro deo
pauperibus offeram: nam meipam tibi tribuo
offerendam: iam meipam deo meo sacrificio
Jo. xv. **D**atorum hac dilectione nemo habet

vt aiam suam ponat que pro amicis suis. **P**ro-
pter predicta igitur bñ dicitur pot. **E**lecta vt
sol. **L**an. vj.

Secundo fuit beata lucia lux
lunaris: & hoc propter mundiciam virginalem ca-
stiratis. **L**an. vj. **P**ulchra vt luna. **L**umen
quippe lune frigidum est. id est puritate signum per quod
procius frigidat & extinguunt ignis carnalis
cupiscere. **Q**uia firma autem fuerit in sacro
virginitatis proposito quod nec minis nec ver-
beribus a proposito destitit. **I**do bñ de ipsa
dicere possumus illud **E**cci. l. **Q**uasi luna ple-
na in diebus suis lucet: quod plenissime purita-
tem suam & actu & affectu.

Tertio fuit lux stellaris: &
hoc propter relucetiam sapiential claritatis.
Baruch. ij. **S**telle dederunt lumen suum.
Apparuit autem in ea lux sapientie diuine quod in
toto euangelio statim illud exposuit nisi luc-
sap. vj. **D**iligite lumen sapie. **D**atret
am ad fidem conuertit & ea instruit vt vi-
uens temporalia pauperibus daret. **Q**uod monis-
das id est das quod tecum ferre non potes. **D**a-
tur dum viuis & mercede habebis etc. **U**nde
de legendam. **P**rouer. xij. **S**apienter multa
er edificat domum suam. i. spualiter instruit deu-
mesticos suos. **B**ñ itaque dicitur lucia lux stel-
laris. **D**an. xj. **Q**ui docti fuerint fulgebunt
quasi splendor firmamenti. **E**t quod ad iustitiam
erudunt multos quasi stelle in perpetuas eter-
nitates. **H**ec ibi. **D**e triplici luce predicta
possumus exponere illud **A**po. xj. **D**ulcer
amicta sole etc. **D**ulcer inquam. i. beata lucia
amicta sole propter excellentiam fidei & chari-
tatis: et luna sub pedibus eius. i. virginalem ca-
stiratis in eius prete: & in capite eius. i. in supe-
riori parte coronata stellarum duodecim.
sapientia siue scia diuinorum que per duodecim
aplos illuxit mundo.

Secundo comendat in predictis
a grosse exemplationis claritudine
quod in tenebris lucet. i. inter tenebro-
sos & peccatores. **S**ic enim dicit **P**rouer. iij. **I**u-
storum semita quasi lux splendens procedit etc.
Una autem ipsorum tenebrosa: nesciunt vbi con-
uertunt. **H**ec ibi. **E**saie. lvij. **Q**uies in tene-
bris lux tua. **E**t **P**rouer. xxxj. **N**on extinguunt
in nocte lucerna eius. **H**ec ibi. **I**n tenebris
autem & nocte huius seculi clarissimis mis

martyre et virgine Fo. CLIII

deus effulit vera lux nra lucia. Et hoc p[er] tri-
pue triplici radio

Primo e virtuose p[er]uersionis
Sec[un]do e lumine instructionis.

Tertio est radi[us] miraculose coruscationis.

Primo itaq[ue] est radius
virtuose p[er]uersionis. Fuit em[en]tissimam
sua sanctissimam lucidissima: Tum p[ro]p[ter] de-
uotionis sinceritate qua habuit erga deu[m].
Ero. xxvij. Ardeat sp[iritus] lucerna in taberna
culo r[ati]o. luceat cora[m] d[omi]no. Hec ibi. Tu p[ro]p[ter]
castitatis puritate[m] p[er] qua[m] in seipsa refulsit.
Judith xv. Tu gla[ri]a hierl[em]z leticia isrl[ra]l. tu
honorificetia p[ro]p[ter] castitate[m] amaueris.
Tu p[ro]p[ter] misericordie pietate[m]. z vniuersa
lucet p[ro]p[ter] multiplici scitate[m] p[er] qua[m] luxit ad p[ro]-
ximos. Matt. v. Luceat lux v[est]ra co. ho.

Sec[un]do e radius lumine
instructionis. Sua em[en]t instructione matre
docuit z uerit[er] v[er]s[us] dicitu[m] est. Paschas co-
solari multa prudentie p[ro]ba r[ati]o d[omi]no p[ro]ulit
Int[er] q[ui] cu[m] paschas diceret. Ego te faciaz
ad lupanar ducti v[er]t[er]e ibi violat[ur] r[ati]o. Non
indignat[ur] corpus nisi de p[er]sensu m[er]it[is]. Si me
inuita violari fecer[is] castitas mihi duplici
bitur ad coronam. Ire stas in medio fl[am]-
mar[um] p[ro]p[ter]m[od]o instruit. puer. xvij. In facie pru-
dent[is] lucet sapia. Et Sap. viij. Doctrin[is]
est discipline dei. Vide legenda

Tertio e radius miraculose
coruscationis P[er] s. Illuxerunt coruscation[es]
nes tue o[mn]ib[us] terre. Effulit aut[em] miracul[us] tri-
plicis. **Primo** circa trabentiu[m] violentia[m]
Non em[en]t potuerunt mille hoies cu[m] q[ui]ngin-
ta iugis boum trahere ea[m] v[er]t[er]e ad lu-
panar. Vide legenda. P[er] s. Confirmat aut[em]
iustos d[omi]nos. Et Ro. viij. Si de[us] p[ro] nobis:
q[ui]s nos? **Sec[un]do** circa ignis ardent[is] ve-
bementia. In medio ignis posit[us] stas
imobilis dixit. Ego rogavi d[omi]num meum ier[em]-
sum v[er]t[er]e ignis iste no[n] d[omi]net me i[er]em[ia] q[ui]n[ti]m tibi in-
sulce[m] plaudes in d[omi]no. Vide legenda. Eccl[esiastes].
h. In medio ignis no[n] su[m] estuata. **Tertio**
circa remore[m] p[er]igentia[m]. Na[m] p[ro]phetico sp[iritu]
ipa[m] ia gladio p[er]cussa nouit[er] annuciauit ea
q[ui] in remor[is] loc[us] p[er]igerat[ur] z q[ui] postea ventu-
ra erant. Denuciauit em[en]t pace[m] eccl[esi]e reddi-
ta: d[omi]no electano de regno suo deiecto: z ma-
ximiano illo die mortuo: z se citari siracu

sane a deo p[er]cessam sic agartha civitati cas-
thanesi Jo. iij. Sp[iritus] vbi vult spirat zc.

Tertio comendat in p[ro]bis p[ro]dicis a
virtuose p[er]fectionis fortitudine: q[ui] t[em]p[or]e
nebre ea no[n] co[m]prehenderunt. puer.
xxxj. Duliere forte q[ui]s inueniet. Br[un]o p[er]fe-
cto lucia mulier fortis. Na[m] v[er]t[er]e dic[itur] Greg. i
mo[do]. Justo[rum] fortitudo est carne[m] vincere v[er]-
te p[ro]p[ter] delectat[ur]o[rum] extingueret: mundi aspe-
ra p[er] eternis p[ro]m[iss]is amare: p[er]sp[er]it[ur] blan-
dim[er]a p[ro]p[ter] aduersitatis metu[m] i corde
supare. Hec ille. Imo[do] em[en]t fuit beata Lu-
cia. Fortis q[ui] fuit z tenebras vici[us]: et tene-
bre ea no[n] co[m]prehenderunt. Vicit aut[em] tripli-
ces tenebras.

Primo tenebras diabolice neq[ue]tie
Sec[un]do mundane p[er]cupiscentie
Tertio incredule malicie

Primo tenebras diaboli
ce neq[ue]tie Eph. vij. Est nob[is] colluctatio ad
uersus mundi rectores. i. diabolos tenebra-
ru[m] h[ab]et z sp[irit]ualia neq[ue]tie in celestibus Hec
ibi. Has igit[ur] diaboli tenebras neq[ue]tias
lucia supavit Judith. xij. Una mulier fe-
cit p[er]fusionem in domo nabuchodonoso[rum].

Sec[un]do tenebras mundane
p[er]cupiscentie q[ui] oia mundana oblectam[en]ta
p[re]mptit[ur] Chrys[ostomus]. Non e sup[er] terra q[ui]d amet
q[ui] donu[m] dei in p[er]itate gustauerit. Hec ille.
Itaq[ue] b[ea]ta dicit p[ro]p[ter] i[er]em[ia] p[er]sona q[ui] ab eccl[esi]a
cantat. vici[us] Regnu[m] mundi z oem ornatu[m]
cius p[re]mptit[ur] zc

Tertio no[n] ea co[m]prehende
runt tenebre incredule malicie: s[ed] eas vicit
Nullaten[us] em[en]t potuerunt tenebrosi hoies et
infideles ea a fidel[is] lumie[r]e p[er]itate auerte[r]e
re: s[ed] sic d[icitur] puer. xxxj. Roborauit brachiu[m]
suu[m]. Fuit itaq[ue] v[er]t[er]e o[mn]iosa q[ui]s paschas m[er]-
ta sibi certamia fecerit. Sap. x. Certamen
forte dedit illi. Habuit aut[em] gl[ori]osa lucia tri-
plex forte z du[m] certame. **Primo** fuit cer-
tame p[ro]p[ter]ose p[er]tentio[rum]. Dulce em[en]t p[ro]bis ea
ip[er]ignauit paschas s[ed] gl[ori]osa lucia sua sap-
pietia hec oia supavit. P[er] s. Loq[ui]bar de te
stimonijs tuis in p[er]spectu regu[m] z no[n] p[er]funt
debar. Prouer. x. In labijs sapient[is] iuuenit
sapia. **Sec[un]do** fuit certame iniuriose tra-
ctio[rum] q[ui] iussit ea ad lupanar ducti: et ibi
de a lenonib[us] illudere z violare: s[ed] imobil[is]

U U

Sermo De sancto Thoma

facta ē a spūscōdyt iā supra dictū ē. vide le-
gendā Sap. viij. Sapientia nō vincit ma-
licia. Tertiū fuit certamē rigorose affli-
ctōis: p ignē z gladiū et gurturi imersuz
Vide legendā. Hec oia vicit glōsa lucia
Ro. iij. Quis nos sepa. a cha. dei/tribu-
lacio/an angustia/an fames/an nuditas/
an psecutio/an piculū/an gladi? zc. Sic g
ptz qm beatā lucia tenebre nō cōprehēde-
rūt qz oēs tenebras supauit inf tenebras
sp luxit. Et igit exēplo lucie discam? vt
tandē cū ea in admirabile lumē diuinū ad-
qō vt dicat pet. j. Pe. ij. de tenebris nos
vocauit de? feliciter puenire mereamur:
Amen.

De bō Thoma aplo Sermo.

Thomas erat
vñ ex duodecim. Joā. xx. Oēs
qdē scōs laudare debem? Eccl.
xliij. Laudem? viros glōsōs. et ps. Lau-
dare dñm in scōis ei. Sz p ceterz affectio-
nē qndā singularē z deuotionē pcpuā ad
aplos dñi hie debem? z spēalē ei? laudem
atqz reuerentiā exhibere. Et h triplis rō-
ne. Primo rōne vtilitatz copiosoz quas
ab eis accepim? z sic eis magz obligamur
Ipi em fuerūt pmi post chm ecclie fūda-
tores z chri fidei p mundū vniuersū pdica-
tores ps. In oēm ter. exi. son? eo zc. Et
apls dic Ep. ij. q nos sum? supeditati
sup fundamentū aploz. et Bar. xl. d apo-
stolis d. Illi aut pfecti pdicauerūt vbiqz
zc. Secō rōne dignitatz sublimioz. Ipi
em sunt pncipes ecclie. Vñ i hymno aplo-
rū. Eccliaz pncipes bellitriūphales: du-
ces celestz aule milites zc. Itē. Vos secti
iusti iudices z vera mūl lumia zc. Fucrūt
qpe z alij plimi pter aplos q fidē chri p-
dicauerūt: sz nō tāta ē eis collata dignitas
qnta aplos q fuerūt sublimiores ecclie p-
ncipes z fundatores. Tercio rōne fami-
liaritatz amplioz quā vicz cū dño habue-
rūt. Et vere illoz oculi bñi q chm in carne
viventē tā familiaritē aspexerūt q inextima-
bile quersatiōis sue dulcedinē tāsepe tāqz
abūdant expti sūt. Uz alij ples fuerint ei?
discipulisti tñ vicz apli familiaritātē ma-
iōrē habuerūt cū dño z specialē ab eo sūt

vocati. vt prz Datt. x. vbi d. Conuocet
duodecim aplis zc. Et marc. iij. Vocauit
ad se qs voluit z fecit vt eēt duodecim cū
illo: z vt mitteret illos pdicare. Hec ibi.
His itaqz duodecim (pter maledictum tu-
dā q dignitatē aplicā amisit) honorē p-
pui atqz reuerentiā debem? Thome igit
festiuitatē cū oi deuotiōe z reuerētia solē-
nizare debem? qz sic dicūyba passumpta
Thomas erat vñ ex duodecim. Vbi no-
tandū q apud arithmeticos nūci? duode-
cim dñi nūci? abundā s: p qd intelligit ipi
posito abūdans aploz pfectio. In verbis
igit pdicatz innuit excellēs apli thome p-
fectio: qz erat vñ ex duodecim. Hāc aut bñi
thome pfectionē tria pcpue manifestant.

Primū ē subiectiue obediētiōis pmpri-
tudo. Hec ē pfectionis inchoatiua.

Secūda est charitatiue affectionis ma-
gnitudo. Hec ē pfectionis psumatiua.

Tertiū ē honorificatiue pdescentiōis ad-
stutudo. Hec ē pfectionis declaratiua.

Primū itaqz ē subiectiue obediētiōis
pmpriū q ē imitiū spūalis p-
fectionis. vñ Gen. xij. Picit dñs ad
abraā. Bndicam tibi z in semie tuo bndi-
cent oēs gētes terre: qz obedisti voci mee.
Hec ibi. Deut. xj. pmittit a deo bndictio
obediētib: z maledictio inobediētib.
Habet qppe p obediētiā bndictio spū-
lis z via pueniēdi ad pfectionē: qz sic dicit
Breg in mo. Obediētia sola frus ē q re-
teras pntes menti inserit insertaqz cul-
dit. Et Be. sup Can. ser. xij. Lestē p-
volūtas z infern? nō erit. In quē em dote
uier ignis nisi in ppiā volūtatē. Hā p-
volūtatē deū impugnat: aduersus eū extol-
lit. Ipa est q padisum spoliat: infernum ex-
tat: sanguine chri euacuat: z ditioni diaboli
mundū subiugat. Hec ille. Habuit aut
obediētia beati Thome tres laudabiles
conditiones.

Prima est pfectiue integritatz

Secda est affectiue velocitatis

Tercia est pfeueratiue pmitatē

Prima est conditio zc. I
enim primo dixerit dño. Dñe mitte me q
vis pter q ad indos. Tñ cū dixisset ei do-
min? vade secure qz ero custos tui: dicit dño
mas. dñs meus es tu z seru? tuus sū ego